

Punainen passi

Jonotamme työkaverin kanssa aamuvarhaisella lentoaseman tiskille. Onneksi ei tarvitse seisokella viereisessä turistijonossa. Tämä bisnespuoli vetää selvästi nopeammin. Lentolippu on ohuista paperisista sivuista koostuva vihkonen. Lipun tiedot on tekstattu siististi kuulakärkikynällä.

Virkailija toivottaa pirteästi huomenta. Laukku tuohon hihnalle, olkaa hyvä. Mihinkäs sitä ollaan menossa. Jaa, kone näyttää olevan ajassa. Ja passeja, kiitos! Annan omani. Kaverini kaivelee taskujaan. Tässä povitaskussa se tavallisesti aina on. Ei löydy siitä eikä muualtakaan. Virkailija pakittaa hihnaa ja pyytää ottamaan laukut. Hän neuvoo reitin alakerran poliisitoimistoon. Soitetaan vielä lähtöportille. Kyllä tässä vielä pitäisi ehtiä, mutta pitääkää kiirettä.

Juoksemme alas. Poliisietä suhtautuu ongelmaamme ymmärtäväisesti. Sattuuhan näitä. Takkia pois, kammataanpa kuontaloa, ja siihen istumaan. Naps. Kamera sylkäisee pienen pikakuvan. Poliisi asettelee, nitoo, leimailee ja kirjoittelee. Kas tässä pikapassinne, olkaa hyvä! Näin kätevästi hankalatkin asiat lutviutuivat ennen.

Passi on yleisesti väärennetty asiakirja. Vuosikymmeniä sitten väärennetyn passin sai aika helposti. Se maksoi vaan vähän enemmän kuin oikea. Viranomaiset yrittivät löytää kuumeisesti uusia menetelmiä väärentämisen estämiseksi.

Suomen setelipaino Setec laajensi aikanaan toimintaansa ja tunkeutui passimarkkinoille. Se sai kilpailutuksen kautta paristakin maasta passuurakoita. Etenkin Norjassa pannukakku lässähti kunnolla. Muovinen tietosivu murtui ja passista tuli pian kelvoton. Suomessakin ilmeni runsaasti ongelmia. Setec ei enää pärjännyt kilpailussa, ja Suomen passien valmistus valahti Hollantiin

Vuonna 2006 otettiin meilläkin käyttöön biometrinen passi eli biopassi. USA painosti voimakkaasti ja uhkasi evätä viisumin vanhamallisilta passeilta. Nimestä huolimatta passissa ei oikeastaan ole paljoakaan tietoa ihmisen mitattavista fyysisistä ominaisuuksista. Vain valokuva, etusormien sormenjäljet ja nimikirjoitus sekä tietysti perustiedot varastoidaan passin tietosivuun ympäröivään siruun.

Sain juuri uutukaisen passin. Hain sen verkossa. Valokuvaaja tallentaa nappaamansa kuvan poliisin tietokantaan ja antaa asiakkaalle kuvakoodin. Passihakemuksen täyttäminen on lasten leikkiä. Onnistuu varmaan Pihtiputaan mummoltakin. Täytyy vaan vakuuttaa, että etusormet ovat entiset. Tieto passin saapumisesta kioskiin kilahti säädetyn ajan kuluessa. Passi on muuten hieno, mutta sen kuva näyttää aika rujolta.

Passikirjanen valmistetaan edelleen Hollannissa, mutta passin tietosivu siruineen viimeistellään Suomessa. Senkin tekee iso monikansallinen yhtiö.

Enää ei lentokentällä anneta pikapasseja, mutta hätätilanteessa passin voi edelleen saada pikana. Viime päivinä on vaan tullut tietoa, että tietojärjestelmät tempuilevat. Jotkut ovat joutuneet passin puutteessa perumaan matkansa.

Monet järkyttyivät aikanaan, kun leijonakantisen passin sininen pinta muuttui tummanpunaiseksi, ihan kuin vierasmaalaiseksi. Punainen passimme on kuitenkin aika ainutlaatuinen. Hevosmiesten tietotoimisto kertoo, että sillä pääsee ilman viisumia reilusti yli 170 maahan, useampaan kuin minkään muun maan passilla. No, se ei taida johtua passista eikä leijonasta vaan pikemminkin tästä mainiosta maasta.

pajen